

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 นี้ แบ่งหัวข้อการเสนอออกเป็น 3 หัวข้อใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดจันทบุรีมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ

1. เพื่อศึกษาระดับความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนใน

จังหวัดจันทบุรี

ข้อค้นพบ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า ประชาชนในจังหวัดจันทบุรีมีความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีลำดับความนิยมคือ ลำดับที่ 1 ผลไม้ ลำดับที่ 2 อาหารหวาน และลำดับที่ 3 อาหารคาว

เมื่อพิจารณาความนิยมประเภทผลไม้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความนิยมอยู่ในระดับมาก ในสามลำดับแรก คือ เงาะ มังคุด และ ลองกอง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความนิยมประเภทอาหารหวาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความนิยมอยู่ในระดับมาก ในสามลำดับแรก คือ ปาท่องโก๋น้ำจิ้ม ทูเรียนทอด และทูเรียนกวน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความนิยมประเภทอาหารคาว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความนิยมอยู่ในระดับมาก ในสามลำดับแรก คือ ก๋วยเตี๋ยวหมู/เนื้อเคียง รองลงมาเป็น หมูสะเต๊ะ และหมูป่าผัดพริกไทยอ่อน ตามลำดับ

ข้อค้นพบ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดจันทบุรี มี 6 ปัจจัย ได้แก่

1. พฤติกรรมการบริโภคอาหารท้องถิ่น พบว่า ประชาชนที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคนอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ยังเคยชินอยู่กับการบริโภคอาหารท้องถิ่นมากกว่าที่จะบริโภคอาหารสมัยใหม่
2. แหล่งของอาหารท้องถิ่น พบว่า อาหารท้องถิ่นเป็นอาหารที่ยังหาบริโภคได้ง่าย ยังมีอยู่ทั้งในครัวเรือน ห้างตลาด และร้านอาหารขึ้นชื่อที่มีอยู่ทั่วไปในจังหวัดจันทบุรี

3. การอนุรักษ์อาหารท้องถิ่น พบว่า อาหารท้องถิ่นเป็นอาหารที่มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์รักษาไว้ให้คงอยู่ โดยมีกรรมวิธีทำและรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นจันทบุรี
4. รสชาติของอาหารท้องถิ่น พบว่า อาหารที่มีรสชาติดกมกล่อม เผ็ด เปรี้ยว หวาน เค็ม จัดจ้านมากกว่าอาหารสมัยใหม่ ที่มีมัน เค็ม เหนียว จะทำให้ประชาชนจังหวัดจันทบุรีนิยมบริโภคอาหารท้องถิ่น
5. ภาพพจน์ของอาหารท้องถิ่น พบว่า อาหารท้องถิ่นจันทบุรี บ่งบอกถึงความสวยงาม ความอ่อนช้อย ความละเอียด พิถีพิถัน ความประณีต และความเป็นเอกลักษณ์ในหน้าตาอาหารท้องถิ่นจันทบุรี
6. คติความเชื่อเกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับอาหารท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดจันทบุรีนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือเจ้าแม่กวนอิม คือการไม่นิยมบริโภคเนื้อสัตว์ใหญ่

อภิปรายผล

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายได้อย่างเหมาะสมจากแนวคิดของสุนีย์ ศักดาเดช เนื่องจากแนวคิดได้กล่าวถึงความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่น คืออาหารท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี แสดงถึงเอกลักษณ์ในการปรุงอาหารที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เนื่องจากมีวัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นนั้น ๆ ในการหาพืชและสัตว์มาประกอบอาหารในการรับประทาน และหารายได้เข้าครอบครัว แต่เมื่อเปรียบเทียบกับอาหารท้องถิ่นทั่วไป จะแตกต่างกันในเรื่องสภาพและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในธรรมชาติ และการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นก็จะมี ความแตกต่างกัน ในขณะที่ข้อค้นพบความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนจังหวัดจันทบุรี พบว่า อาหารท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีเป็นอาหารที่ยังรับประทานอยู่มาก เนื่องจากปัจจัยสำคัญ คืออาหารท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่

1. วัตถุดิบที่ใช้ในการปรุงอาหารเป็นวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น โดยการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และนำมาปรุงอาหารในชีวิตประจำวัน
2. วิธีการปรุงและประกอบอาหารเป็นวิธีที่ทำได้ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน
3. วิธีการรับประทานอาหารมีเหมือนกันในทุกท้องถิ่น มีวิธีการนำมาประทานที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ก็นับว่าเป็นอาหารเฉพาะท้องถิ่นนั้น
4. ลักษณะทางภูมิประเทศ สภาพพื้นที่ที่มีความสมบูรณ์ของดิน แหล่งน้ำ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อแหล่งอาหารธรรมชาติ ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์

5. ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตรมรสุมมร้อน ทำให้มีอาหารท้องถิ่น คือ หมูต้มชะมวง ผัดเผ็ดไก่กระวาน เป็นต้น

6. การย้ายถิ่น การไปศึกษาเล่าเรียนก็นำเอาวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งมีติดต่องไปใช้ในแหล่งที่อยู่อาศัยใหม่

7. ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี มีการนำเครื่องช่วยทุ่นแรงมาใช้ในการทำอาหาร เพื่อไม่ให้เสียความเป็นเอกลักษณ์ไป เช่น การต้มน้ำพริก ปัจจุบันใช้เครื่องปั่นแทน เป็นต้น

8. ความเปลี่ยนแปลงของครอบครัวและสังคม ในการดำเนินวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป การใช้เวลาหรือการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวน้อยลง ทำให้มีวัฒนธรรมอาหารถุงพลาสติกหรือการกินอาหารนอกบ้าน

ข้อเสนอแนะ

อาหารท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีเป็นอาหารที่มีมาตั้งแต่อดีต ซึ่งได้รับการถ่ายทอดการทำอาหารท้องถิ่นมาอย่างต่อเนื่อง อาหารท้องถิ่นนั้นจะสะท้อนให้เห็นการดำเนินวิถีชีวิตในอดีต แต่ในปัจจุบันอาหารท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีนั้นเริ่มเลือนลางหายไป เพราะอาหารท้องถิ่นเป็นอาหารที่ใช้เวลาในการปรุงนาน ต้องมีความพิถีพิถันละเอียดอ่อน จึงทำให้อาหารท้องถิ่นเหล่านี้หายไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษาพบว่า ความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นกับเรื่องการเผยแพร่อาหารท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี ดังนั้น จึงควรมีการเผยแพร่ทางวิทยุ หรือ โทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้รู้จักอาหารท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรีมากขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า ความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นกับเรื่องการส่งเสริมอาหารท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี ดังนั้น จึงควรมีการจัดการสอนทำอาหารท้องถิ่นให้กับคนรุ่นใหม่ เพื่อที่จะส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่หันมาให้ความสำคัญและรักษาอาหารท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดจันทบุรีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้คือ

1. ในอนาคตควรมาศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี

2. ควรจะศึกษาความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นทั้งภาคตะวันออก

3. วิจัยเล่มนี้ศึกษาแต่อาหารท้องถิ่นในท้องตลาด ควรศึกษาความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นที่มีอยู่ในครัวเรือนที่กำลังจะเลือนหายไป

4. ควรศึกษาความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นในเชิงประวัติศาสตร์แต่ละยุคสมัย